

MAJESTIC LIVING IN ROSLAGEN

Ready to live majestically? Are you looking to stroll around, visit or buy a home in a castle? Roslagen offers all these options.

Surely everyone has dreamt of living in a castle at some point. Of rushing down limestone steps worn down over the centuries. Dressing up in tweed to sip afternoon tea by the fire in the drawing room.

Now, in 2022, you can make a real 18th century castle in Roslagen your home for the same price as a three-room apartment in central Stockholm. Set in its own baroque gardens looking out towards Ljusterö, ÖSTANA Castle has awoken from its hundred year sleep and been converted into spectacular apartments.

For those not looking to make a castle their home, but content with good food made from locally produced ingredients and a night in a comfortable bed, there are several fantastic castles to choose from in Roslagen - each with its own exciting history. Many also have spa and conference facilities. One of them is the newly renovated JOHANNESBERG castle near Arlanda. Not far away lies RÄNÄS castle in one of the old Walloon forges in Roslagen and Uppland. Just like the mansions of the Walloon forges in GIMO, Österbybruk and FORSMARK, the history here is a story of French-speaking immigrants, forged iron, Stockholmers, aristocratic titles and a gigantic fortune. Several of the castles sit in well-preserved cultural sites with beautiful English gardens.

ÖSTERBYBRUK is home to a manor house, forges, industrial and park landscapes. In the summer of 2022, Dvořák's romantic opera "Rusalka" will be performed here in the old Steam Hammer. Themed guided tours ranging from industrial environments to farming, food and ghosts are offered here.

FORSMARK mansion offer guided tours and accommodation in the wings during the summer. (The mansion is not available for conferences). BOGESUND castle and PENNINGBY medieval castle, BOGESUND castle and the ruined MÖRBY castle also offer guided tours.

Dags att leva slottsliv? Vill du köpa ett slott, bo på ett slott, besöka ett slott eller vill du promenera kring ett slott? Roslagen erbjuder alla alternativen.

ORD: Andreas af Malmborg

Slottsliv I ROSLAGEN

FLER SLOTT

BOGESUNDS SLOTT

Bogesunds slott skiner nyrenoverat både från sjön och från vägen över Bogesund mot Vaxholm. Slottet påminner om en romantisk riddarborg, men skenet bedrar. Bogesunds slott började uppföras 1642 som ett stort stenhus i fyra våningar. Sidotornen kom till först sent på 1800-talet. Inuti slottet finns vackra tak- och väggmålningar bevarade. Bogesunds slott kan besökas med guidad visning, eller bokas för separata sällskap.

RYDBOHLMS SLOTT

Rydbohlms slott är privatbostad och inte tillgängligt för allmänheten. I slottsparken däremot, kan man ströva längs fina promenadstråk. Wasatornet är byggnadsminne av riksintresse tack vare de välbevarade väggmålningarna från 1500-talet. Kung Gustav Vasa bodde en stor del av sin ungdom på Rydboholm i början av 1500-talet. Det påstås att han har planterat en av ekarna i parken själv.

PENNINGBY SLOTT

Penningby slott är imponerande och riktigt gammalt, de äldsta delarna är från 1400-talet. Slottet ligger längs vikingarnas gamla vattenväg till Uppsala, Långhundraleden. Slottet har två kanontorn och orörda interiörer från 17- och 1800-talen. Penningby slott öppnas vid visningar under sommaren.

MÖRBY SLOTTSRUIN

Mörby slottsruin var en gång det mest praktfulla slottet i hela Uppland. Från början var det en borg med två försvarstorn, ett porttorn och flyglar. Som störst var slottet kring 1600-talets mitt, men det övergavs och fick förfalla. Det värdefulla koppartaket flyttades till Ekebyholms slott som ligger i närheten. Sedan brann slottet och folk i närheten började plocka sten från ruinen till andra byggen.

SKEBO HERRGÅRD

Skebobruk är ett av Roslagens och Upplands mest välbevarade vallonbruk, anlagt 1622. För tvåhundra år sedan var Skebobruk Roslagens största arbetsplats med flera hundra anställda. Herrgården uppfördes av holländaren Jakob Grill på 1770-talet. Numera är herrgården privatbostad.* Men bruksmiljön är tillgänglig med bruksmuseet, Skebopuben och Orangeriet där Sommarnattens toner, den fransk-svenska musikfestivalen ges i juli.

* Det sitter i väggarna, Svt play 16/9 2021.

Östanå slott.

Johannesbergs slott.

Johannesbergs slott.

Rånäs slott.

Vem har inte någon gång snuddat vid tanken att bo i ett slott? Som i sagorna. Att få hasta nerför kalkstentrappor nötta genom århundraden. Klä upp sig i tweed och lite nonchalant läppja på sitt afternoon tea i salongen framför den öppna spisen. Slänga åt favoritjakhunden en gurksandwich på väg till något viktigt värv ute på egendomarna.

Ett kalas på slottet kan ju vara, döttrist och långtråkigt och – alldeles, alldeles underbart ...

Om det inte vore för uppvärmningskostnaderna. Och de fyra-hundra fönsterrutorna som behöver putsas varje vår.

Förr var det bara de extremt välbärgade som vågade tänka tanken att bo i ett slott. Men nu – år 2022 – kan du få en permanent bostad i ett riktigt slott i Roslagen med historiska anor från 1700-talet för samma pris som en trea i Vasastan.

Östanå slott

Mitt emot Ljusterö, i en välvuxen bokskog och med egen barockpark, ligger Östanå slott.

Statsministern bodde här, nej, inte Löfvén, utan statsminister Boström för drygt hundra år sedan.

Östanå slott ser ut som ett riktigt slott, på en höjd med utsikt över Furusundsleden och Ljusterö. Tak av svartmålad plåt, klocktorn och stora vackra spröjsade fönster. Bakom slottet brer slottsparken ut sig med terrasser, gräsmattor och häckar i olika nivåer ner mot vattnet.

De senaste åren har slottet med sina flyglar vaknat ur sin törnrosasömn och byggts om till spektakulära bostadsrättslägenheter. Byggnaderna är renoverade med antikvarisk kunskap och känsla. Inuti slottet finns väggmålningar, kakelugnar, fiskbensparkett, plankgolv, väggpaneler och socklar kvar.

De nyinflyttade kan glädja sig åt lyxiga badrum, walk-in closet, strömbrytare i art deco-stil och guldfärgade vred på radiatorerna.

Rånäs slott

För den som inte vill köpa sig en hel bostad utan nöjer sig med en bit mat och en övernattning passar kanske Rånäs slott. Inte så långt från Arlanda i ett kulturlandskap typiskt för Roslagen.

Rånäs slott är inte särskilt gammalt om man jämför med andra herresäten, det stod färdigt 1844. Som så ofta i Roslagen finns det fransktalande invandrare, stångjärn, stockholmare och en gigantisk förmögenhet bakom.

Här kan du äta klassisk svensk mat med roslagskött, lax och ostar från trakten för att sedan ströva i slottsparken.

Rånäs slott planerades från första spadtaget med de bästa hantverkarna och de vackraste utsmyckningarna. Rummen har stucktak och dekor i nyrenässans-stil. Inhyrda italienska konstnärer fick i uppdrag att utföra färgsprakande målningar i slottets innertak och på väggarna.

Kring slottet brer en vacker engelsk park ut sig ner mot Skedviken. Järnbruket med sina smedjor och arbetarbostäder ligger precis intill.

Slottsherren Oskar Axel Reuterskiöld arrangerade stora fester här för knappt tvåhundra år sedan. Inte sällan åkte han själv in till Grand Hotell för att leva loppa, skåla och spela bort delar av familjeförmögenheten. Oskar Axel Reuterskiöld startar brännvinsbränneri. Rånäsbrännvinet får sin smak av pomerans som odlas i orangerier och brännvinet blir populärt.

1998 renoverades slottsbyggnaden för att återskapa den äkta slottskänslan. Med dansgolv, matsalar för ståtliga middagar, snirklig stuckatur och kristallkronor i taken öppnar Rånäs slott som hotell och konferensanläggning. Idag finns femtio hotellrum, sju moderna konferenslokaler, restaurang, spa, sjöbastu och den omgivande engelska slottsparken.

Inne i slottet sprang förr pigor kors och tvärs för att passa upp i alla rum. Sex vedhuggare och fjorton eldare jobbade i skift för att hålla varmt.

Historien är alltid nära. Stegen av pigorna och vedbärarna ekar i rummen.

Det händer att hotellgästerna har svårt att sova. Gästerna kommer ner i frukostmatsalen på morgonen och berättar om någon som stod vid sänggaveln eller har flyttat deras ägodelar. Hu!

Johannesbergs slott

Som andra slott i Roslagen har Johannesbergs slott skrivit in sig i historien nu – och då. Idag bjuder slottet på mycket kring

träning, återhämtning, spa, god mat och inspiration. Johannesbergs slott är ett stort hotell och konferensanläggning med egen vinkällare för vinprovning som öppnas på beställning. En 27-håls golfbana brer ut sig över kullar och gården kring slottet.

En gång har slottet brunnit ner och det har stått obebott i perioder. Slottsherren Adam Ludwig Lewenhaupt var yrkessoldat – general och fältmarskalk i början av 1700-talet. Som nyutnämnd arméchef fick han ta hand om spillrorna av den svenska krigsmakten efter slaget vid Poltava. Till kung Karl XII:s stora förtret kapitulerar Lewenhaupt med hela armén, ungefär 16 000(!) man. Arméchefen spärras in i Moskva, dör i rysk fångenskap och får aldrig se sitt slott igen.

På slottet har också Harry Söderman, ”Revolver-Harry” hållit till. ”Revolver-Harry” var docent i kriminalteknik vid Stockholms högskola och inspiration till Astrid Lindgrens unge mästardetektiv Kalle Blomkvist. Men till Johannesbergs slott kom han för att i hemlighet sätta upp en norsk polisstyrka när norrmän hade flytt till Sverige på grund av den tyska ockupationen. Utbildningen på Johannesberg blev mer militärt inriktad och Harry lyckades under ett par år utbilda 17 000 norrmän i en hemlig norsk armé.

För bara några år sedan hamnade Johannesbergs slott mitt i världspolitiken när slottet stod värd för ett möte kring inbördeskriget i Jemen. Under stort säkerhetspådrag förhandlade Jemens regering med huthi-rebellerna på slottet.

Johannesbergs slott ligger bara några kilometer ifrån Gottröra som är känt för flygplanskraschen 1991, då SAS-piloterna lyckades rädda livet på 129 passagerare genom att nödlanda på ett gärde.

Österbybruks herrgård

Drömmen om att få resa tillbaka i historien lever särskilt i Österbybruk. Här finns herrgård, smedjor, industri- och parklandskap. I sommar blir det opera i den gamla industrilokalen Ånghammaren. Byggnaden förvandlas till en förtrollad sjö med tillhörande sjöjungfru i Dvořáks romantiska opera "Rusalka" och Österbybruks operaorkester spelar.

Kulturen har alltid haft en särskild ställning i Österbybruk.

Under 1800-talet hängde oljemålningar av internationella superstjärnor som Rembrandt, Rubens och Tizian längs väggarna. I Österbybruk bodde också den bäste rävmålaren – Bruno Liljefors – som hade sin ateljé vid herrgårdsdammen.

En guidad temavisning berättar om odling och matlagning på bruket förr i tiden. I herrgårdsköket bakas rågbröd och saftas lindblomssaft på gammalt vis. Den gamla humleodlingen har tagits upp igen.

Med hjälp av QR-koder, mobiltelefon och egen fantasi kan du vandra bakåt i tiden. Du landar med Gustav Vasa i Danne-mora gruva i slutet av 1500-talet. När du sedan traskar vidare in i "herrgårdsrummet" har Österby köpts upp av Louis de Geer – invandrare från Belgien som blev framgångsrik svensk industriman.

Familjen Grill berättar sin historia i "Fruns sängkammare". Grillarna handlade med Kina via Ostindiska kompaniet under 1700-talet.

I "Fruns förmak" träffar vi Jenny Lind – operasångerskan vars röst var "som en pärla i de svåraste koloraturpassagerna" enligt en samtida åhörare. Brukspatronen, som då hette Per Adolf Tamm, blev mycket förtjust.

I Österbybruk finns sexton byggnadsminnesförklarade byggnader att titta på och utforska. Ett tips är att strosa runt i parken med en picknickkorg. Du kan också specialbeställa din egen guidning, vare sig du gillar spökhistoria eller industrihistoria.

Gimo herrgård

Knappt två mil öster om Österbybruk hittar vi Gimo herrgård där det också kryllar av historiska kändisar och förmögna stockholmare i bruksortens förflutna.

Det är påtagligt samma släkter och samma personer som dyker upp i rullorna. Gemensamt är att de förstår sig på affärer, gärna är invandrare, har höga adels titlar, blir obegripligt förmögna och de bor i Stockholm. Sjuttonhundratalets finansvalpar var världsvana människor. De reste över hela Europa så att färdas runt i Roslagen ansågs knappast vara någon svårighet.

Herrgården är ett pampigt vitputsat stenhus i två våningar med flankerande flyglar. Idag är anläggningen en stor konferensanläggning och hotell med massor av rum och sviter. Nere vid vattnet ligger Sjöstugan SPA Lounge med panoramautsikt över den gamla bruksdammen som förr levererade vattenkraft till bruket. Restaurangen serverar Roslagsmat på lokala råvaror.

Robert Finlay hette bruksägaren som gav arkitekten Jean Eric Rehn i uppdrag att göra ritningar till en ny herrgård och rita en generalplan för Gimo bruk.

Finlay var irländare, född i Dublin och en av samtidens allra rikaste män. Han arbetade gärna ihop med sin svåger – John Jennings som ägde Forsmarks bruk.

Tillsammans byggde de upp en hel koncern där bland andra Forsmark, Gimo, Skebo och Ortala bruk samt Norrtälje fabriker ingick. År 1760 exporterade Jennings firma en fjärdedel av allt järn som skeppades ut från Stockholm.

Forsmarks herrgård

Nutiden är alltid nära i Forsmark. Några kilometer ifrån bruket spinner kärnreaktorerna på full effekt. I Söderviken planerar SKB (Svensk kärnbränslehantering) den omtalade slutdeponeringen av radioaktivt

avfall femhundra meter under jord.

Bruksherren John Jennings i sin röda sammetskostym med krås, sin pudrade peruk och sin nordstjärneorden bodde på 1700-talet i den gamla herrgården. Snart nog tyckte Jennings att den gamla herrgården i Forsmark inte dög. Så han anlät samma arkitekt som sin svåger för att rita en ny och större.

Men John Jennings dog innan Forsmarks pampiga herrgård stod färdig. Han fick heller aldrig vandra i den stora engelska parken, den kom till först senare.

Engelska parken är präglad av det sena 1700-talets tankar om lummig grönska och mjuka naturliga former. Du möts av statyer, tempel och olika avskilda platser med rum för eftertanke. Parken är en av Sveriges vackraste och Forsmark är ett av Sveriges bäst bevarade vallonbruk. Hela bruket med herrgårdarna, bruksgrändarna, engelska parken, kyrkan och bruksbostäderna är byggnadsminnesförklarat. Sommartid erbjuds guidade visningar i herrgården och boende i herrgårdsflyglarna.

Österbybruks herrgård.

Penningby slott.

Skebo herrgård.

Forsmarks herrgård.

Bogesunds slott.

Gimo herrgård.

Gimo herrgård.